

Elinikäinen ohjaus ja jatkuva oppiminen

9.6.2020

Anna Toni, työ- ja elinkeinoministeriö

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Elinikäisen ohjauksen ELO-foorumi ja työjaosto

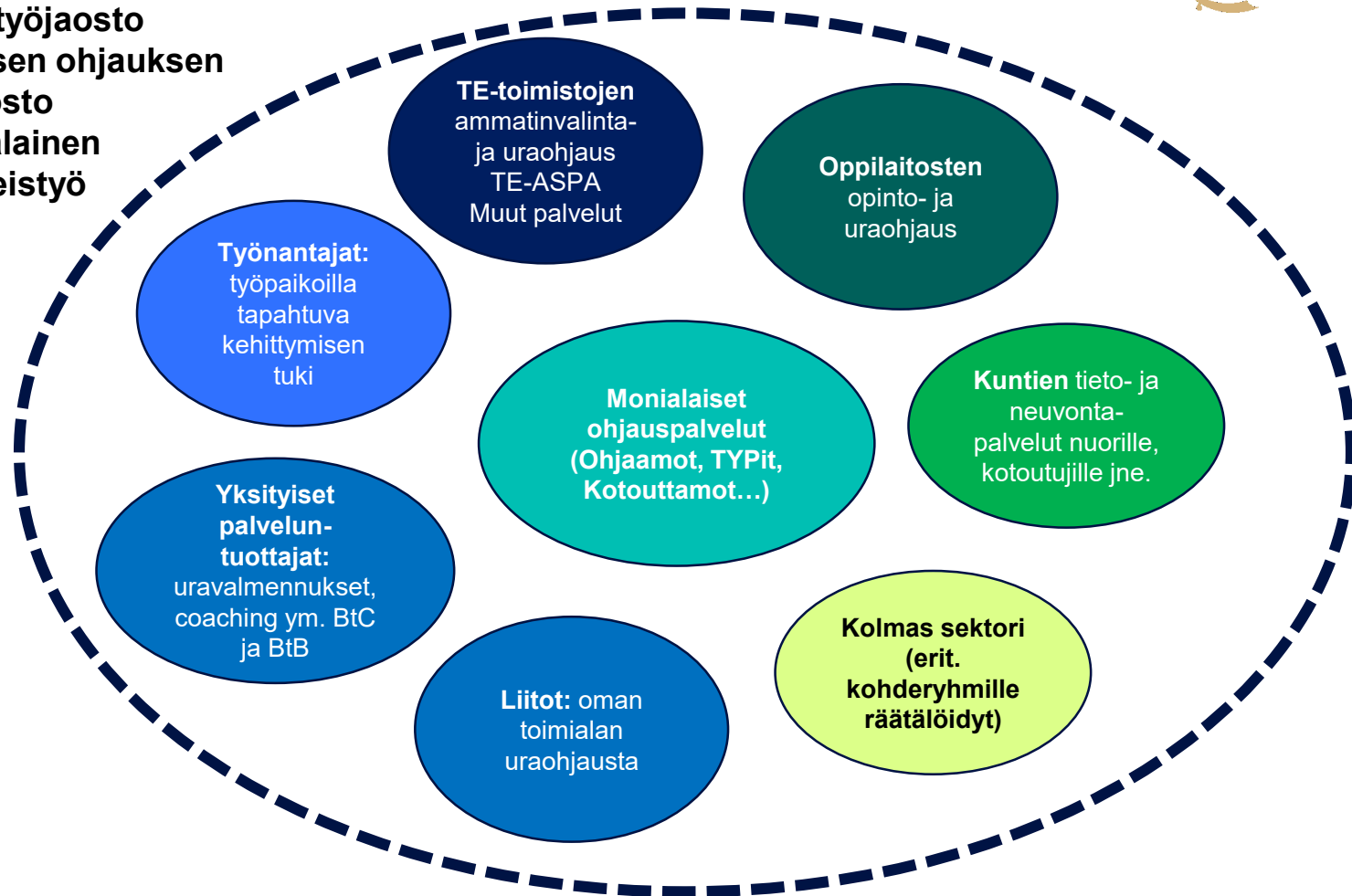

- Foorumin toimikausi on 1.4.2020–31.1.2023. Nyt asetettu foorumi on jatkumoa noin kymmenen vuoden mittaiselle valtakunnalliselle koordinaatiolle, joka on maailman mittakaavassakin ainutlaatuista.
- Hallitusohjelman keskeisten linjausten edistämiseksi on tarpeen valmistella **elinikäisen ohjauksen strategia**, joka tarjoaa **keinoja työelämän murrokseen ja jatkuvan oppimisen haasteeseen** vastaamiseksi sekä tarkastelee **elinikäisen ohjauksen kokonaisuutta tulevaisuusorientoituneesti mutta käytännönläheisesti**.
- Työjaosto valmistelelee strategiaa ja toimenpiteet sen toteuttamiseksi. Valmistelutyössä tulee hyödyntää olemassa olevaa tietopohjaa. Esitellään **31.5.2020 mennessä -> lisäaikaa saatu**
 - Jatkuvan oppimisen parlamentaariseen ryhmälle
 - Työllisyyttä edistävälle Osaaminen ja työmarkkinoiden kohtaanto -alatyöryhmälle
 - Oppivelvollisuuden laajentamisen seurantariville
- Strategian sisältö:
 - Työssä tulee ottaa huomioon **työllisyyspalveluiden, kotoutumisen, jatkuvan oppimisen, oppivelvollisuuden laajentamista koskevat linjaukset**.
 - Lisäksi ehdotukset elinikäisen ohjauksen **palvelujen kehittämiseksi**.
 - Ehdotuksessa **tulee erityisesti huomioida koordinaatioon, yhteistyöhön ja monialaisuuteen liittyviä kysymyksiä**

Uraohjauksen kenttä on moninainen

ELO-foorumi ja työjaosto
+ alueellinen elinikäisen ohjauksen
ELO-verkosto
+ muu monialainen
verkostoyhteistyö

Urasuunnittelutaidot tarkoittavat kykyä peilata ja tunnistaa omaa osaamista, kiinnostuksia ja edellytyksiä työmarkkinoiden tarpeisiin ja koulutusmahdollisuuksiin

OECD: Continuous Learning in Working Life in Finland 2020

- Aikuisten osaamisen kehittämisen haasteina erityisesti motivaation ja tiedon puute, sekä ajan sekä toimeentulon löytäminen työssäolevilla
- Ohjauksen osalta nostetaan keskiöön em. kohderyhmän etsiminen, löytäminen ja tavoittaminen sekä aktivointi ja innostaminen osaamisen kehittämiseen sekä kokonaistilanteen huomioimin moniammatillisin voimin
- Miten motivoidaan matalan osaamisen omaavat aikuiset kehittämään taitojaan, jotta ne vastaavat paremmin työelämän tarpeita ja lisäävät osallisuutta yhteiskunnassa?
 - **Spesifit suositukset ohjaukseen liittyen:**
 - lisätään ohjauspalveluiden resurssia erityisesti työllisyyspalveluissa
 - kehitetään matalan kynnyksen monialaisia ohjauspalveluita aikuisille

Elinikäisen ohjauksen yhdenvertaisen saatavuuden JA laadun kehittäminen – mitä huomioitava

- Ohjauksen saatavuus opintojen ja työelämän nivel- ja siirtymävaiheissa
- Kaikenikäisten ihmisten työelämä- ja urasuunnittelutaitojen systemaattinen vahvistaminen
- Jatkuvan oppimisen digitaalinen palvelukokonaisuus urasuunnittelun tukena: mm. tietoa työmarkkinoista ja koulutusmahdollisuuksista, osaamisen tunnistaminen ja monikanavainen ohjaus
- Ohjaajien osaaminen vastaamaan muuttuvan työelämän tarpeita
- Tasa-arvoisella, monikulttuurisella ja sukupuolten segregaatiota purkavalla ohjauksella voidaan lisätä osallisuutta ja vähentää syrjäytymistä

Matalan kynnyksen monialaiset ohjauspalvelut työikäisille – mitä huomioitava

- Elinikäinen ohjaus linkittyy työ-, koulutus-, nuoriso- ja sosiaali- ja terveyspolitiikkaan: huomioitava myös työ- ja toimintakyky, perhesuhteet ja toimeentulo – TEM, OKM, STM, kunnat...
- Kohderyhmäärätöity vai kaikille – montako yhden luukun palvelua?
 - Nykyiset toimivat palvelukonseptit (esim. Ohjaamot) vs. tulevat palvelurakenteiden uudistukset?
- Monialaisten palveluiden lainsäädäntöä on syytä arvioida ja kehittää mm. tiedonkulun varmistamiseksi
- Valtakunnallinen, alueellinen ja paikallinen koordinaatio ja johtaminen tärkeää
 - Kansainvälisissä benchmarkeissa todettu toimivaksi valtakunnallinen koordinoiva toimija, jonka tehtävänä tietoon perustuva strateginen johtaminen, alueiden ja paikallisten toimijoiden tuki (koulutus, viestintä, materiaalit) sekä digitaalisten järjestelmien ja palveluiden kehittäminen
 - Tarvitaan elinikäisen ohjauksen tiedolla johtamisen järjestelmä
 - Ennakointi, seuranta, laatu ja jatkuva kehittäminen – yli sektorirajojen määritellyt yhteiset tavoitteet ja mittarit

Taustaksi

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Elinikäinen ohjaus Marinin hallitusohjelmassa

Luodaan kattavat elinikäisen ohjauksen palvelut, jotta kaikilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet jatkuvaan oppimiseen ja jotta osaamisen kehittämistä ohjataan yksilön ja yhteiskunnan kannalta strategisesti. Ohjauksen avulla tuetaan myös aikuiskoulutuksessa aliedustettujen ryhmien osallistumista jatkuvaan oppimiseen. s164

Työllisyyspalveluiden kehittäminen s129

- Kehitetään ura- ja ohjauspalveluita työttömien lisäksi erityisesti pitkään perhevapailla olleille ja ikääntyneille työntekijöille. Työuraohjausta lisätään myös työssäkäyville ja yrittäjille.
- Työhönvalmentajien saatavuutta parannetaan TE- ja sosiaalipalveluissa

Nuorisotakuun toimeenpano ja Ohjaamo-toiminnan vahvistamista

Kotouttaminen s137

- Rakennetaan yhden luukun moniammatillisten kotouttamis- ja osaamiskeskustoimintaa ja edistetään parhaiden käytäntöjen valtakunnallista levittämistä. Vahvistetaan maahanmuuttajien osaamisen tunnistamista, ohjausta ja osaamiskeskustoimintaa.

Koulutus- ja osaamistaso nousevat kaikilla koulutusasteilla, oppimiserot kaventuvat ja koulutuksellinen tasa-arvo lisääntyy s164

- Vahvistetaan ohjausta ja opiskeluhuollon palveluita.. Vahvistetaan opinto-ohjausta eri koulutusasteilla. Osana oppivelvollisuutta kehitetään toisen asteen valmistavia koulutuksia ja nivelvaiheen ohjausta helpottamaan siirtymistä toisen asteen koulutukseen.
- Vahvistetaan työpaikalla tapahtuvaa oppimista ja työpaikkaohjaajien roolia.
- Puututaan toisen asteen koulutuksessa havaittuihin laatuongelmiin välittömästi, jotta koulutuksen laatua, opettajien työskentelyedellytyksiä ja nuorten hyvinvointia voidaan tietopohjaisesti vahvistaa kaikissa lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa. Erityisesti otetaan huomioon lähiovetus- ja ohjausresurssien riittävyys muuttuneisiin vaatimuksiin nähden.

Elinikäinen ohjaus pitää sisällään tiedon jakamista, neuvontaa ja syvällisempää ohjausta: puhutaan myös TNO-palveluista

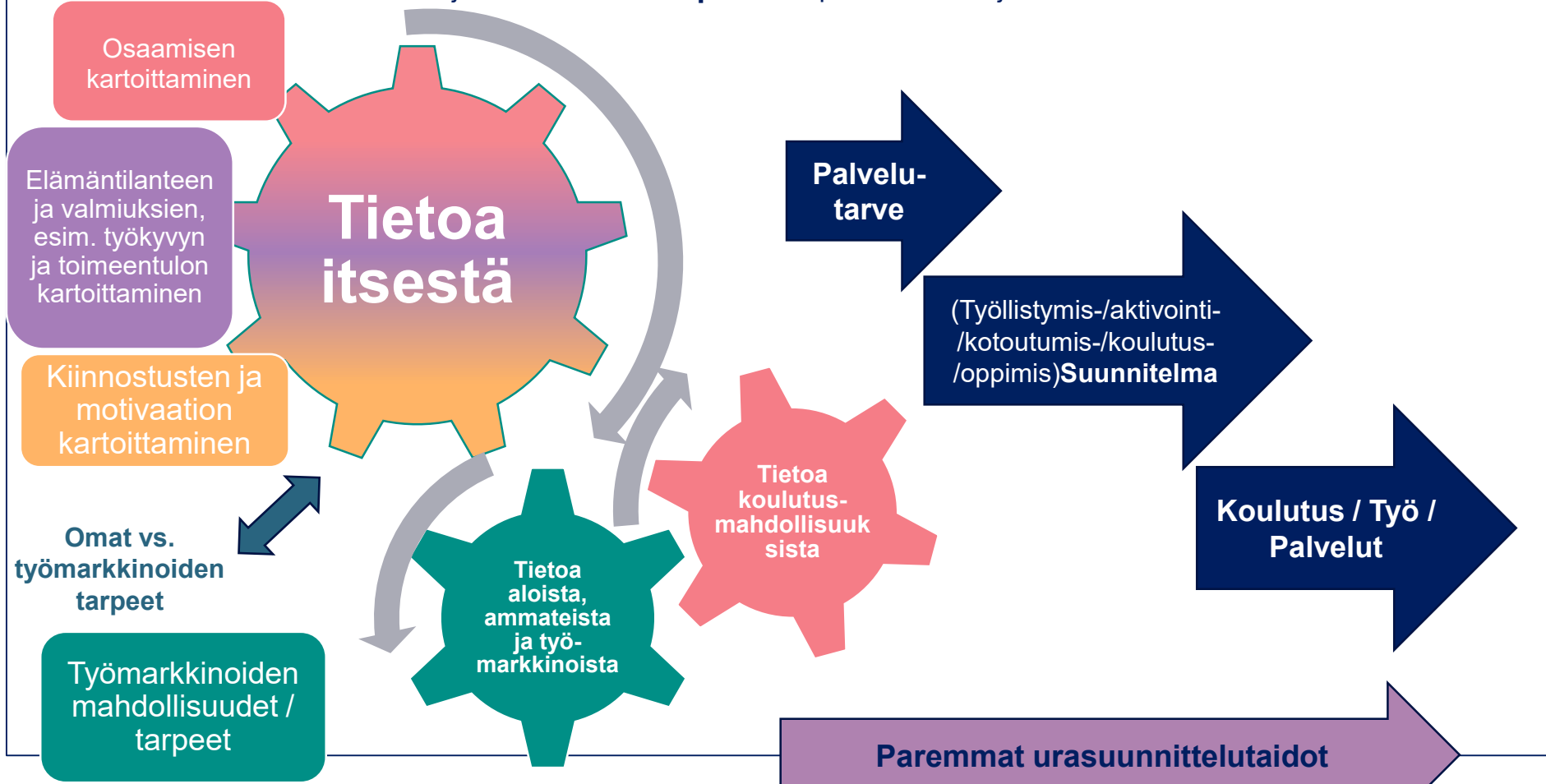

	TIEDON JAKAMINEN	NEUVONTA	OHJAUS
Tehtävä	Tehtävänä on antaa asiakkaalle hänen tarvitsemaansa tietoja.	Tehtävänä on neuvoa asiakkaalle sopiva toimintatapa.	Tehtävänä on edistää keskustelun keinoin asiakkaan omaa kykyä parantaa elämäänsä hänen omista lähtökohdistaan.
Suhde tietoon	Tarvittava tieto koostuu tosiasioista.	Neuvo perustuu asiantuntijan tietoon.	Korostetaan asioiden tulkinnanvaraisuutta ja monia toimintamahdollisuuksia.
Asiakkaan rooli	Asiakas hakee itselleen puuttuvaa tietoa. Hän on tiedon vastaanottaja. Asiakas käyttää tietoa hyväkseen.	Asiakas odottaa saavansa ongelmaansa asiantuntija-apua neuvon muodossa ja päättää neuvon noudattamisesta.	Asiakas osallistuu aktiivisesti esittämiensä pulmien ratkaisemiseen. Hänen tavoitteensa ja tulkintansa ovat työskentelyn lähtökohtia.
Ammattilaisen rooli	Työntekijä tai palvelu antaa asiakkaalle hänen haluamansa tiedon ja huolehtii sen oikeellisuudesta ja riittävydestä	Työntekijä on asiantuntija asiassa ja eri toimintavaihtoehtojen arvioinnissa ja hänen tulee huolehtia tiedon laadusta.	Työntekijä pyrkii keskustelussa erilaisin keinoin kirkastamaan asiakkaan omaa ajattelua ja vahvistamaan hänen toimintakykyään. Ohjaaja ei yleensä tarjoa valmiita ratkaisumalleja, vaan auttaa asiakasta itse viemään tavoitettaan eteenpäin.
Keskustelutapa	Keskustelun tai palvelun ydin rakentuu asiakkaan kysymyksestä ja siihen saadusta vastauksesta. Tieto voi olla digitaalisessa muodossa. Yleensä tiedonjakokeskustelu on lyhyt.	Keskustelun perusrakenteena on neuvon pyytäminen ja antaminen. Toisinaan neuvon antaminen voi tapahtua työntekijän aloitteesta. Neuvontakeskustelu on yleensä lyhyt, mutta se voi laajentua.	Ohjauskeskustelu on yleensä monivaiheinen ja se voi olla osa pidempää ohjausprosessia. Keskustelun kulkuun vaikuttaa asiakkaan tekemät aloitteet ja tarpeet sekä toisaalta työntekijän käyttämä lähestymistapa tai viitekehys.

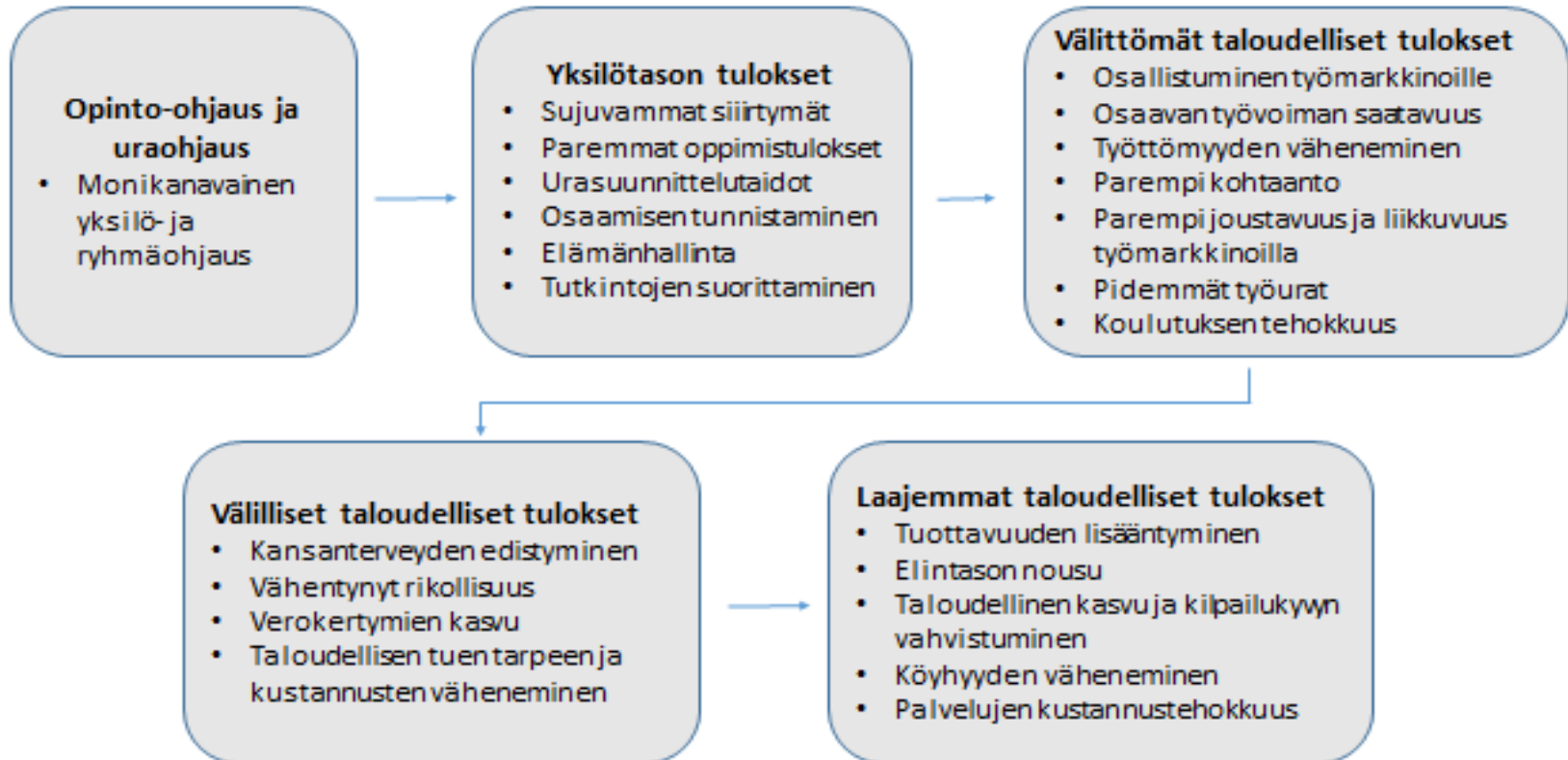
Päätöksenteko koulutuksen/uran siirtymävaiheessa

Monialaiset ja -kanavaiset **TNO-palvelut** päätöksenteon ja etenemisen tukena

Elinikäisen ohjauksen hyödyt yksilölle ja yhteiskunnalle

Alueellinen ELO-verkosto

- **Alueellisten ohjaustoimijoiden yhteistyötä koordinoivien ELO-ryhmien perustaminen käynnistyi vuoden 2013 alusta. Niiden koordinoitavastuu annettiin vuonna 2010 perustetuille ELY-keskuksille, joiden tulossopimukseen tehtävä kirjattiin seuraavasti:**
 - *ELY-keskusten edellytetään kokoavan alueelliset verkostot ohjaus- ja neuvontapalveluiden koordinointiin, ja nimeävän niille vastuuhenkilöt. Lisäksi niiden vastuulla on saada aikaan alueelliset elinikäisen ohjauksen ohjaus- ja yhteistyöryhmät (alueelliset ELO-ryhmät), joissa ovat edustettuina mm: ELY-keskukset, TE-toimistot, aluehallintovirastot, oppilaitokset, kunnat ja muut mahdolliset tahot.*
- ELO-verkostot kokoavat yhteen alueelliset ohjaus- ja neuvontapalveluiden toimijat. Alueellisilla ELO-ryhmillä on monialainen ja runsas kokemus oppimisen ja urasuunnittelun tukemisesta ja eri-ikäisten asukkaiden palvelutarpeista. ELY-keskuksiin palkataan tänä keväänä myös jatkuvan oppimisen koordinaattorit, jotka tulevat tekemään yhteistyötä ELO-yhdyshenkilöiden ja -verkostojen kanssa. Viimeisimpien tulostavoitteiden mukaisesti ELY-keskukset vastaavat mm. ELO-toiminnan kautta elinikäisen ohjauksen palveluiden saatavuuden ja laadun seuraamisesta ja kehittämisestä.
- **Alueellisen ELO-toiminnan konkreettisia tuotoksia on**
 - edistetty matalan kynnyksen monialaista ohjaustoimintaa (esim. Ohjaamot)
 - huolehdittu ohjauksen laadusta ja ohjausammattilaisten osaamisesta
 - arvioitu ja kehitetty ohjaustoimintaa ja huolehdittu palveluiden saatavuudesta
 - järjestetty täydennyskoulutusta, ajankohtaisinfoja ja verkostoitumistapahtumia
 - edistetty yhteistyötä, tiedonkulkua ja yhteistä näkemystä alueellisesti ja valtakunnallisesti
 - edistetty työelämän ja koulutuksen vuoropuhelua ennakoinnin tukemiseksi
 - tiivistetty koulutuksen järjestäjien, työllisyyspalvelujen, Ohjaamojen, kolmannen sektorin toimijoiden, opiskelijahuollon ja nuorisotyön tekemää ohjaustyötä ehyemmäksi ja taloudellisesti tehokkaammaksi palvelukokonaisuudeksi.
- **Valtakunnallisen ja alueellisen ELO-toiminnan materiaaleja:**
<https://peda.net/hankkeet/elotori>

Hallitusohjelma	Vaikutusmekanismit	Elinikäisen ohjauksen tavoitteita
Työllisyysasteen nosto	Työllistymisedellytysten parantaminen	Vahvistetaan systemaattisesti kansalaisten työelämä- ja urasuunnittelutaitoja
	Työvoiman ulkopuolella olevien aktivointi	
	Nuoret kiinni työelämään	Vahvistetaan ohjausta opintojen ja työelämän nivel- ja siirtymävaiheissa
	Työurien pidentäminen	Ohjausosaaminen vastaamaan muuttuvan työelämän tarpeita
Osaamistason nosto	Matalan osaamistason omaavien löytäminen ja aktivointi	Jatkuvan oppimisen digitaalinen palvelukokonaisuus, ml. tietoa työmarkkinoista ja koulutusmahdollisuuksista ja osaamisen tunnistaminen
	Koulutusjärjestelmän kehittäminen vastaamaan nopeasti ja ketterästi työelämän tarpeisiin	Matalan kynnyksen uraohjauspalvelut työkäisille
Osallisuus ja syrjäytymisen ehkäisy	Yhdenvertaiset ja tasa-arvoiset mahdollisuudet	Elinikäisen ohjauksen yhdenvertaisen saatavuuden ja laadun kehittäminen
	Oppivelvollisuuden laajentaminen, osuvat ja oikea-aikaiset palvelut	Kehitetään tasa-arvoista, monikulttuurista ja sukupuolten segregaatiota purkavaa ohjausta
Paremmiin toimiva julkinen hallinto	Murretaan siloja ja kehitetään julkisia palveluita asiakaslähtöisesti	Elinikäisen ohjauksen ja monialaisen yhteistyön valtakunnallisen ja alueellisen koordinaation vahvistaminen
	Tiedolla johtamisen kehittäminen	Elinikäisen ohjauksen tiedollajohtamisen ja palautejärjestelmän kehittäminen

Tuoretta tutkimus- ja selvitystietoa ohjauksesta

Euroopan komission tilaama selvitys ”Lifelong Guidance Policy and Practice in the EU: Trends, Challenges and Opportunities” 04/2020

- **Raporttiin on koottu kuvauksia eurooppalaisista ohjauksen palvelutuottajista, käytännöistä ja innovaatioista. Ohjauksen järjestämistä koskeva päätösvalta on jäsenmaissa, ja tämä näkyy hyvin erilaisina käytännön ratkaisuinä esimerkiksi palvelujen rahoituksessa ja teknologian hyödyntämisessä. Eri hallinnonalojen välisen ja sidosryhmien kanssa tehdyn pysyvän yhteistyön kautta on voitu tehostaa hajanaisia palveluja.**
- ***Suosittelaa komissiolle:***
 - Elinikäisen ohjauksen asema tulee täsmentää osana koulutus-, nuoriso- ja työvoimapolitiikkaa. Painopisteinä ammattimaisuus ja laatu.
 - Komission tulee edistää palvelutuottajien monialaista yhteistyötä ja koordinaatiota kansallisella ja alueellisella tasolla sekä yhteistyötä sidosryhmien kesken.
 - Ohjaus tulee integroida osaksi jatkuvan oppimisen järjestelyjä.
 - Komission tulee hyödyntää tehokkaammin rahoittamiensa kehittämishankkeiden ja verkostojen tuloksia. Tavoitteina ovat ohjauksen laadun parantaminen, teknologian ja työmarkkinatiedon käytön tehostaminen ja palvelujen ammattimaisuuden tehostaminen eri rahoituskanavien paremmalla synergialla.
- ***Suosittelaa jäsenmaille:***
 - Kansalaisia tulee rohkaista urasuunnittelutaitojen kehittämiseen omana kompetenssina, jota tarvitaan jatkuvasti muuntuvilla työmarkkinoilla.
 - Jäsenmaiden tulee kehittää reaaliaikaista työmarkkinatietoa avoimen tiedon periaatteella eri toimijoiden käyttöön.
 - Komission ja jäsenmaiden tulee kohdentaa resursseja ohjauksen verkkopalvelujen kehittämiseen ja tukea jäsenmaiden keskinäistä yhteistyötä järjestelmien kehittämisessä.
 - Komission tulee edistää ohjauksen vaikuttavuuden arvioinnin kehittämistä yhteistyössä jäsenmaiden ja sidosryhmien kesken.

TEM-julkaisu / TE-hallinnon uraohjausselvitys ”Ammatinvalinta- ja uraohjauksesta onnistumisiin” (MDI) 03/2020

- **Tutkimuksen selvityksen kohteena oli elinikäistä ohjausta ja urasuunnittelua tukevien TE-hallinnon palveluiden saatavuuden, laadun ja vaikuttavuuden selvittäminen. Aineistoa kerättiin niin TE-toimistojen henkilöstöltä kuin ohjaukseen osallistuneilta asiakkailta (n=4224).**
- **Tulokset:**
 - Psykologien tarjoama ohjaustyö on tutkimuksen perusteella koettu hyvin toimivaksi ja asiakkaille hyödylliseksi kokonaisuudeksi, josta on tullut pääsääntöisesti hyvää palautetta.
 - Palvelu ei kuitenkaan ole täysin tasalaatuinen eivätkä kaikki kokeneet saaneensa palvelusta hyötyä.
 - Resursseja toivotaan kautta linjan enemmän sekä asiakkaiden, psykologien, TE-asiantuntijoiden sekä esimiesten ja johdon toimesta.
 - Iso haaste on ohjaustyöhön soveltuvien tilojen saatavuus.
 - Ohjaustyöhön kaivataan enemmän rauhallisia, äänieristeisiä tapaamistiloja TE-toimistojen yhteyteen.
- **Suosituks:**
 - psykologien henkilökohtainen uraohjaus kohdennetaan sitä selkeästi tarvitseville asiakkaille
 - lisätään psykologien ja TE-asiantuntijoiden määrää
 - lisätään moniammatillista yhteistyötä
 - kehitetään uusia tapoja asiakasjonojen purkuun, esim. ryhmäinfot
 - laajennetaan TE-verkkopalveluissa saatavilla olevien materiaalien määrää ja kehitetään sähköistä uraohjausprosessia.
 - uraohjaukseen sopivien tilojen saatavuutta tulee parantaa
 - psykologityön seuranta tulee kehittää
 - ulkomaalaistaustaisten osallistumista palveluun tulee lisätä.
 - Tietojärjestelmiä tulee kehittää työvälineenä
 - psykologien ammatillista kehittymistä tulee tukea
 - ammatinvalinta- ja uraohjauspalveluita tulee mainostaa näkyvämmiin.
-

”Ohjaamot – monialaista yhteistyötä, vaikuttavuutta ja uutta toimintakulttuuria. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2020:13” MDI 03/2020

- **Tutkimuksessa arvioitiin laadullisin sekä määrällisin menetelmin Ohjaamotoiminnan yhteiskunnallisia ja taloudellisia vaikutuksia. Lisäksi tutkimuksessa pyrittiin tunnistamaan Ohjaamotoiminnan monialaisen toimintamallin hyviä ja vaikuttavia käytäntöjä sekä sitä miten Ohjaamotoimintaa sekä laajemmin monialaista integroivaa palvelutoimintaa voitaisiin edelleen vaikuttavuusohjautuvasti kehittää ja juurruttaa entistä pysyvämmäksi toiminnaksi.**
- **Tulokset:**
 - Nuorten työllistyminen vaikuttavampaa Ohjaamosta kuin TE-toimistosta erityisesti pidemmän ohjausprosessin seurauksena, sillä:
 - nuoret hyötyivät Ohjaamoiden monialaisesta yhden luukun palvelumallista, joka sitoo konkreettisesti alueellista palveluverkostoa yhteisen asiakkaan ääreen.
 - moniammatillisuus tarjoaa Ohjaamoiden asiantuntijoille hyvät valmiudet hahmottaa palveluiden ja asiakasohjauksen kokonaisuutta sekä edelleen palvella asiakasta aiempaa osuvammin.
 - yksilöllinen asiakasohjaus ja vahva palvelukoordinaatio edistävät nuoren asian eteenpäin viemisen joustavasti ja oikea-aikaisesti, mikä puolestaan vahvistaa nuorten palveluihin kiinnittymistä -> nuori ohjautuu oikeisiin toimenpiteisiin nopeammin ja Ohjaamossa sitoutuvat todennäköisemmin aktiivitoimenpiteisiin
 - Ohjaamot kattavat kulunsa työllistymisestä syntyvillä julkisen talouden säästöillä.
 - Toiminnassa on kuitenkin alueellisia eroja. Yhteisiä kehittämiskohteita:
 - Ohjaamoiden moniammatillisen toiminnan organisoiminnin tyypillisiä ongelmia ovat epäselvät vastuiden ja vastualueiden määrittelyt, ylhäältäpäin (ohjausryhmä/emo-organisaatiot) tulevan ohjauksen puute/epäselvyys, seurantatiedon puutteellisuus sekä runsaat henkilövaihdokset
 - Ohjaamoissa ei myöskään ole yhtenäistä asiakastietojärjestelmää, joka mahdollistaisi tehokkaan asiakasohjauksen sekä toiminnan tulosten seurannan. Yhteisten tavoitteiden puute on hankaloittanut sekä ohjaamoiden sisäisten että ulkoisten yhteistyösuhteiden toimivuutta.
- **Suosituks:**
 - Tarvitaan Ohjaamo-toimintaa säätelevää lainsäädäntöä sekä paremmat asiakastietojärjestelmät
 - Ohjaamotoiminta kaipaa systematisointia etenkin tavoitteen/asiakkuuden määrittelyssä ja toiminnan seurannassa.
 - Kehittyäkseen uudenlaiseksi asiakaslähtöiseksi ohjauksen ja moniammatillisen yhteistyön alustaksi, jossa myös kolmas sektori ja yritykset ovat keskeisinä toimijoina mukana, Ohjaamoille tulee antaa riittävästi joustavuutta toimia itseohjautuvasti asiakastilanteissa ja ohjauskäytännöissä

Maahanmuuttajien matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalvelut: Selvityksen loppuraportti Owal Group 05/2020

• Palveluiden nykytila

- Matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalvelut ovat hajanaisia sekä toimintaperiaatteiltaan että organisoinniltaan ja yhtymäkohdiltaan muihin tno-palveluihin
- Yhteistä palveluille on neuvonnan ja ohjauksen tarjoaminen hyvin moninaisesti tarpeisiin sekä monikielinen ohjaus yhteiskunnassa toimimiseen ja tarvittaviin palveluihin
- Yleisimmät asioimisen syyt v. 2019 ovat liittyneet viranomaispalveluihin ja -prosesseihin sekä erilaisissa hakemuksissa (esim. Kela, Migrin asiat) avustamiseen; tyypillisin asiakasryhmä ovat olleet pakolaistaustaiset
- Palveluita tarjotaan pääsääntöisesti kasvotusten, mutta myös puhelimitse ja etäyhteyksin; palveluiden nykyinen saatavuus ei kuitenkaan ole valtakunnallisesti yhdenvertaista

• Suosituksia jatkokehittämistyöhön

- Selvitys suosittaa, että verkostoa kehitetään siten, että palvelua on saatavilla avoimella toimintaperiaatteella maahanmuuton kannalta keskeisillä paikkakunnilla
- Samalla todetaan tarve kehittää palveluiden tavoitteellisuutta, monialaisuutta ja yhteensovittamista yleisiin, kaikille kuntalaisille tarjottaviin TNO-palveluihin huomioiden edellytetty monikielisyys ja ohjaajien monipuolinen osaaminen viranomaispalveluiden, kotoutumisen ja maahanmuuton kysymyksissä
- Lisäksi esiin nousee tarve määritellä palveluille yhteiset valtakunnalliset vähimmäiskriteerit sekä
- varmistaa alue- ja paikallistason kehittämistyölle keskitetty valtakunnallinen tuki ml. toiminnan vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden tarkastelu, osaamisen kehittäminen ja monikielisen etäneuvonnan valtakunnallisten ratkaisujen kehittäminen

KARVI ”Vaihtoehtoja, valintoja ja uusia alkuja – Arviointi nuorten opintopoluista ja ohjauksesta perusopetuksen ja toisen asteen nivelvaiheessa” 01/2020

• Järjestelmän vahvuuksia:

- Opiskelijoiden ohjaustarpeita selvitetään hyvin
- Opiskelijoiden mahdollisuus saada henkilökohtaista ohjausta toteutuu hyvin
- Mahdollisuudet tutustua eri ammatteihin ja eri koulutusvaihtoehtoihin toteutuvat parhaiten VALMA-koulutuksessa ja lisäopetuksessa.
- Vapaan sivistystyön linjoilla opiskelevilla kokemukset ryhmäytymisestä olivat hyvin myönteisiä
- Riittävästi kiinnostavia valinnaisia opintoja oli tarjolla eniten vapaan sivistystyön opinnoissa ja LUVA-koulutuksessa
- Suurin osa nivelvaiheen koulutusten opiskelijoista koki, että nykyiset opinnot ovat selkeyttäneet heidän tulevaisuuden suunnitelmiaan

• Järjestelmän kehityskohteita:

- Osa opiskelijoista tarvitsee enemmän yksilöllisistä tarpeista lähtevää ohjausta -> ohjausresurssit
- Opiskelijoiden elämäntilanteen ja vertaistuen entistä parempi huomiointi osana ohjausta
- Kaikilla järjestäjillä ei ole ohjaussuunnitelmaa, joka kattaa niiden järjestämät nivelvaiheen koulutukset
- Hakumenettelyissä kehitettävää
- Opiskelijoita koskevassa tiedonsiirrossa perusopetuksen ja nivelvaiheen koulutusten välillä kehitettävää
- Joillakin alueilla nivelvaiheen koulutusten saatavuus heikko
- Kokemukset kiusaamisesta ja/tai oppimisen vaikeuksista peruskouluaikana vaikuttavat peruskoulun jälkeisiin opintoihin kiinnittymiseen

• Suositukset:

- Ohjauksen eri muotoja on kehitettävä edelleen
- Opiskelijoiden yhteisöllisyyttä on vahvistettava
- Erilaisiin jatko-opintopaikkoihin liittyvää tietoa ja tutustumismahdollisuuksia on lisättävä
- Riittävät resurssit ohjaukseen tulee varmistaa
- Työelämään tutustumista ja valinnaisaineita on kehitettävä tukemaan paremmin jatko-opintoihin ja uravalintoihin liittyvää suunnittelua
- Kaikilla järjestäjillä tulee olla ohjaussuunnitelma
- Perusopetuksen jälkeisten opintojen alkuvaiheessa on painotettava opintojen henkilökohtaista suunnittelua ja urasuunnittelulaitojen kehittämistä
- Ohjauksen arviointia ja kehittämistä on lisättävä
- Ohjauksen tulee olla koko koulu- tai oppilaitosyhteisön tehtävä
- Koulutukseen hakua ja valintaa sekä tiedonsiirtoa on kehitettävä
- Keinoja kiusaamisen ehkäisemiseen on tehostettava
- Yhteistyötä nivelvaiheissa on tiivistettävä ja koulutustarjontaa kehitettävä